

Beleidsnotitie 2009

INLEIDING

De nieuwe regelgeving:

Vanaf 2007-2008 wordt voor elke experimentele competentiegerichte opleiding een minimaal te bereiken niveau Nederlands vereist en voor sommige van deze opleidingen een minimaal te bereiken niveau voor een of meer moderne vreemde talen. Er zijn taalprofielen Nederlands en moderne vreemde talen vastgesteld binnen de kwalificatiedossiers. Binnen enkele jaren zal dit dus gelden voor alle opleidingen.

De Nederlandse taal wordt in het brondocument Leren, Loopbaan en Burgerschap gezien als een elementaire vaardigheid voor maatschappelijk functioneren en doorstroom naar vervolgoopleidingen. Ook in dit brondocument staan taalprofielen die per MBO-niveau het vereiste taalniveau aangeven. Dit laatste zal na augustus 2008 zeer waarschijnlijk ook gaan gelden voor één moderne vreemde taal.

Aanpak ROCvA

Het ROC van Amsterdam heeft twee beleidsmedewerkers aangesteld die, als Firma Taal, de processen die de uitvoering van bovenstaande regelgeving nodig zijn, ondersteunen. Zij zijn betrokken bij het opstellen van standaarden en indicatoren betreffende taalontwikkeling in de opleiding en in de BPV en zorgen dat docententeams deskundig worden om taalontwikkeling Nederlands en moderne vreemde talen vorm te geven, taalniveaus te beoordelen en te examineren met behulp van het Raamwerk Nederlands voor (V)mbo en het Common European Framework.

UITGANGSPUNTEN

Standaard:

Het ROC van Amsterdam biedt de deelnemer leeractiviteiten aan voor het bereiken van een adequaat niveau van taalvaardigheden in het Nederlands en de moderne vreemde talen voor het beroep, voor het maatschappelijk functioneren en voor eventueel vervolgonderwijs.

Indicatoren:

Nederlands

Moderne Vreemde Talen

Aandacht voor taalontwikkeling is onderdeel van het didactische repertoire van alle docenten.

De taalontwikkeling in de moderne vreemde talen wordt bevorderd d.m.v. het lesgeven in de doeltaal, het leren in de praktijk en d.m.v. van contacten met scholen en bedrijven in het buitenland.

<p>Het ROC van Amsterdam bevordert taalvaardigheidsontwikkeling in de BPV. Docenten en praktijkbegeleiders hebben aandacht voor (beroeps) taaltaken tijdens de BPV.</p>	<p>Het ROCvA onderzoekt (in de BPV) welke specifieke beroepstaken in de vreemde taal moeten worden uitgevoerd en past het onderwijs daaraan aan.</p>
<p>Het taalgebruik van het ROC van Amsterdam is toegankelijk voor de verschillende doelgroepen. Er is expliciet aandacht voor het taalniveau van medewerkers en van leermiddelen: het dient aan te sluiten bij het taalniveau van de verschillende doelgroepen. Het doel blijft het stimuleren van taalontwikkeling.</p>	

De kwalificatiedossiers en het brondocument Leren, Loopbaan en Burgerschap bevatten taaltaken Nederlands en moderne vreemde talen van het betreffende beroep. Elk team en vult hiermee het taalprofiel. Aanvulling vanuit BPV is nodig.

Het Raamwerk Nederlands en het Common European Framework zijn de basis voor de ontwikkeling en beoordeling van het Nederlands en moderne vreemde talen in de verschillende opleidingen.

Bij de start van de opleiding wordt het beginniveau van de deelnemer vastgesteld. Dit gebeurt hetzij door middel van een toets hetzij uit een portfolio, hetzij door beoordelingen tijdens de introductieperiode en intake. Het onderwijsprogramma wordt afgestemd op dit beginniveau.

Aan het begin van de opleiding wordt eventuele noodzaak voor remediëring vastgesteld en een begeleidingsplan opgesteld.

Taalvaardigheidsontwikkeling Nederlands en moderne vreemde talen gebeurt zo veel mogelijk in de context van het beroep, wordt in realistische en/of gesimuleerde situaties geoefend en gekoppeld aan gevraagde beroeps- of burgerschapscompetenties.

Nederlands en moderne vreemde talen worden bij voorkeur en, indien mogelijk, geëxamineerd in echte of gesimuleerde situaties van het beroep en/of van burgerschap. Deze vinden, waar mogelijk, plaats bij de uitvoering van beroepstaken of burgerschapscompetenties. Waar nodig of gewenst (bij voorbeeld luisteren en lezen), wordt examinering aangevuld met (contextarme) toetsen.

DOELEN OP LANGE TERMIJN

Professionalisering

- *Scholing organiseren met als doel:*
Docenten² hebben alle taaltaken van het beroep benoemd en bereiden leerlingen daarop voor in contextrijke/realistische onderwijstaken.
Zij geven feedback en beoordelen op basis van het Raamwerk Nederlands en het CEF.
Nieuwe docenten en stagiaires doen dit op dezelfde manier.
- Taalassessoren. Docenten worden getraind om taalassessments Nederlands en moderne vreemde talen af te kunnen nemen.
- Bij het management zijn de eisen die aan nieuwe docenten worden gesteld op taaldidactisch gebied bekend. Deze worden gehanteerd bij scholing en aanname.

Adviseren:

Het adviseren en informeren van CvB, voorzitters, directeuren, opleidingsmanagers en beleidsmedewerkers om taalontwikkeling te verankeren in competentiegericht leren. Op de volgende gebieden:

- **Examinering.** Deskundigheid, instrumenten, tijd om taalexaminering goed vorm te geven.
- **Intake.** Toetsen en andere instrumenten die kunnen worden ingezet om taalachterstanden en taalniveau van deelnemers tijdens de intake te achterhalen.
- **Organisatie.** Duidelijkheid over de rol van de talendocent³ en de plaats van het talenonderwijs⁴ in de opleiding. De talendocent en het talenonderwijs krijgen een rol en een plaats in de BPV.
- **Aannamebeleid:** Er is een docentenprofiel waaruit blijkt welke eisen aan nieuwe docenten worden gesteld op taaldidactisch gebied en welke eisen aan scholing worden gesteld.

Draagvlak organiseren

- **Taalbeleidsgroep** aansturen waarin geledingen van het management zitten.
- **Discussie organiseren.** Bijeenkomsten en conferenties organiseren om de noodzaak van onder 'professionalisering' genoemde zaken te bespreken en te onderzoeken.
- **Informeren.** Conferenties en scholing organiseren om de ontwikkelingen op taalgebied door te geven. Nieuwsbrieven en/of website.
- **Voorbeelden geven.** Inhoudelijke aanpak laten zien. Hoe kun je het concreet doen? Nieuwe methodes en voorbeeldmateriaal ontwikkelen.

² Voor Ne geldt dit voor *alle* docenten. Voor mvt geldt het in principe voor de talendocenten.

³ Docent Nederlands én docent mvt

⁴ Nederlands en mvt

ACTIES IN 2009

Nederlands	Moderne Vreemde Talen
<p>Taalcoachprojecten:</p> <p>1. WM RAI: 11 taalcoaches. Project met I.t.t.A. Afgerond in maart 2008. Vervolg 2008/2009 met ondersteuning van IttA. In het vervolg aandacht voor examinering, intake en remediëring naast vervolg deskundigheidsbevordering van alle docenten in de teams.</p> <p>2. Gooi- en Vechtstreek: 7 taalcoaches + coördinator. Project met I.t.t.A. Afgerond in maart 2008. Vervolg 2008/2009 met ondersteuning van IttA. In het vervolg aandacht voor examinering, intake en remediëring naast vervolg deskundigheidsbevordering van alle docenten in de teams.</p> <p>3. Zuid-Oost: 8 taalcoaches bij WM ZuidOost. Start in september 2008 met ondersteuning van Cinop.</p> <p>4. Groot West: 4 taalcoaches. Waarvan 2 onderdeel uitmaken van de groep Zuid-Oost. (handel en juridische dienstverlening) 1 Techniek en 1 secretariële opleidingen.</p> <p>5. VMBO: 9 taalcoaches. Start in oktober 2008.</p>	<p>taalleerlijnen:</p> <p>Pilot: WM Groot West juridische dienstverlening in 2007 afgerond. Van maart tot juni 2008 uitgevoerd als project bij secretariële opleidingen.</p> <p>Najaar 2008 en voorjaar 2009: taalleerlijnen opleidingen Zorg & Welzijn WM RAI</p> <p>Gepland: taalleerlijnen opleiding handel en logistiek</p> <p>2009: Presentatie voor opleidingsmanagers en docenten van domein zakelijke dienstverlening.</p> <p>In 2009 aanbieden aan andere werkmaatschappijen.</p>
<p>Deskundigheidsbevordering van NT2-docenten die in het BO zijn gaan werken. September 2008. Inventarisatie en start. Inzet als taalcoach en bij remediëring.</p>	<p>WM Groot West Techniek</p> <p>Inventarisatie Behoefte aan MVT-onderwijs (Engels) Klaar: juni 2008</p> <p>Assessments: pilot uitgevoerd bij niveau 4 motorvoertuigentechniek en metaal en electra</p> <p>onderdompelingen: Een week lang Engels techniek Als pilot bij motorvoertuigentechniek uitgevoerd in 2008: Niveau 4: beroepsgericht</p> <p>Begin: 2009: - Organisatie: assessments - onderdompeling niveau 2: een week lang Engels als reparatieprogramma na assessments</p> <p>Haalbaarheid en overdraagbaarheid bepalen. Als product voorstellen aan andere teams / werkmaatschappijen / domeinen.</p>

<p>ROC-brede workshops rond het niveaubepalen van teksten, opdrachten en taakuitvoering met het Raamwerk Nederlands. Feedbacksysteem op schrijfproducten. Taalniveaus bij het maken van opdrachten. Hoe breng je een leerling van A2 naar B1?</p>	<p>Workshops ROCvA-breed Workshops ROCvA-breed Schrijfvaardigheid: 2 x in 2008, 1 begin 2009 Voorlopige onderwerp voor voorjaar:</p> <p>Nog 3 x in 2009 De beroepspraktijk in de school – <i>klantcontacten bijna echt</i></p> <p>Workshops als vervolg op workshops najaar 2007: gespreksvaardigheid</p>
	<p>Doorstroomproject VMBO-MBO Oplevering handreiking voor vergelijkbare projecten Gepland: presentatie voor programma vmbo - mbo Als product aangeboden aan programmamanager voor menukaart</p> <p>Gepland project: Taaltaken in een virtuele omgeving</p>
<p>Debatvaardigheden ROC-breed: 1 x socratisch gesprek voor docenten: juni 2009 2 x debat voor docenten: april en september 2009 Debattoernooi deelnemers: 1 x maart 2009</p>	

Website Firma Taal.

Informatieve site voor docenten van het ROC van Amsterdam. Nieuws, aankondigingen workshops, documenten, instrumenten en ervaringen voor docenten Ne en docenten mvt. Technische ondersteuning van 2 uur per week.

Film 'Onzichtbare Taaltaken'

Een educatieve en informatieve documentaire over de rol van taal in onderwijs en beroep. Doelgroepen: management/beleidsbeslissers, vakdocenten, taaldocenten Nederlands, taaldocenten Mvt. ROC van Amsterdam (Firma Taal) in samenwerking met Cinop, Scriptfactory Maarten van den Burg (filmer) en Marleen de Wit (research en materiaal).

Redactiecommissie bestaat uit: Maaïke Hajer, Christel Kuijpers (Cinop), Anja van Kleef (Cinop), Tineke Dekker (docent), Polly Perkins (SLO). We zijn nog op zoek naar een praktijkbegeleider.

Film met scholingsmateriaal klaar in maart 2009.

Materiaal bij Film 'Onzichtbare Taaltaken'

Website met scholingsmateriaal voor alle doelgroepen van de film 'OTT'. Filmfragmenten met opdrachten voor alle doelgroepen om deskundigheid te vergroten en draagvlak te organiseren voor het invoeren van de referentieniveaus talen.

De Schrijflijn.

In 2007 twee pilots over het stageverslag bij RAI Helpende Zorg en Welzijn en bij Groot West Juridische Dienstverlening.

In 2009 evaluatie en uitbreiding naar teams SCW, secretariële opleidingen.

Bij techniek scholing rond sollicitatiebrief begin april 2009.

Talenconferentie maart 2009 'Onzichtbare Taaltaken'

Bij de première van de film een conferentie waarbij alle doelgroepen een presentatie krijgen van de film en het scholingsmateriaal.

Overige activiteiten 2009:

Deel uitmaken van:

- **Taal in MBO.** Annelies maakt deel uit van de redactiecommissie van dit landelijke platform. Drie maal per jaar expertbijeenkomst.
- **Moderne Levende Talen.** Christa is lid van dit landelijke platform.
- **Platform ICT en mvt.** Christa vertegenwoordigt daar de ROC's.

Bijdragen leveren aan:

- **Doorstroom.** Christa en Annelies nemen regelmatig deel aan doorstroomactiviteiten met VMBO en HBO.
 - **Workshops, presentaties** op landelijke domeinbijeenkomsten (handel, techniek, juridische dienstverlening), andere ROC's etc.
 - **Scholing** rond de film 'Onzichtbare Taaltaken'. Binnen en buiten het ROCvA.
 - **Artikelen schrijven** voor LES, Bedrijvige Talen etc. over Onzichtbare Taaltaken.
-

Taal Beleidsgroep

Vorbereiden van de beleidsgroep Taal bestaande uit Voorzitter WM: Daniëlle Habets

Directeur WM (Zuid-Oost): Bart Spitz

Programmamanager (domein Media): Tess van Dongen

3 bijeenkomsten in 2009: februari, juni, oktober

WM Airport

Overleg rond inzet Firma Taal bij

Domein Luchtvaart, Transport en Logistiek en WM Airport

Opzet expertgroep toetsing in juni 2008.

Ontwerpen aanpak mei/juni 2008.

De Firma Taal bestaat uit::

Annelies Kappers – taalontwikkeling Nederlands

Christa Beckers – taalontwikkeling moderne vreemde talen

Beleidsgroep Taal bestaat uit:

Daniëlle Habets – voorzitter wm Groot West

Bart Spitz – directeur wm Zuid Oost

Tess van Dongen – programmamanager Creatieve Industrie